

Routekaart Gebouwde omgeving

Toekomstbestendige woning transformatie
Dordrecht

www.dordtduurzaam.nl

Samen onderweg naar een duurzame en toekomstbestendige stad

Waar gaat het over:

- Transformeren bestaande bouw

Waar gaat het niet over:

- Nieuwbouw (In routekaart wel 1 geheel).
- Bestaand commercieel vastgoed (onderdeel van economie)

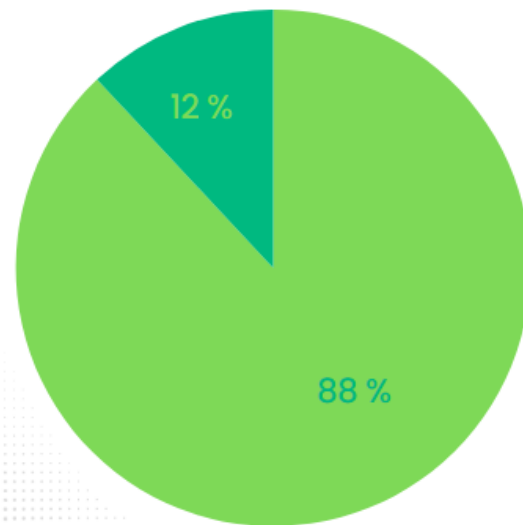
Huidige situatie

tot **2024**

www.dordtduurzaam.nl

Veel oude panden

- Voor 2000 (88%)

Over het algemeen slecht geïsoleerde woningen die nog via de oude normen zijn gebouwd.

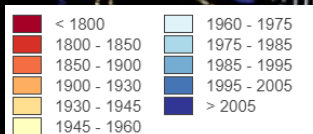
- Na 2000 (12%)

Deze woningen vallen bijna nooit onder de EFG labels en verliezen daardoor minder warmte wat scheelt in de CO₂ uitstoot.

Dus veel winst te behalen

Woningen 165.090 ton CO₂ uitstoot

Publiek vastgoed 119.548 ton CO₂ uitstoot

Bron: Tudelft

DORDT
DUURZAAM

Hoe is de uitstoot verdeelt ?

	Ton CO2 eq	% uitstoot routekaart	% totale uitstoot
Woningen	165.090	58%	15%
Publieke dienstverlening	48389	17%	5%
Gezondheids- en welzijnszorg	19.839	7%	2%
Openbaar bestuur	12.581	4%	1%
Cultuur, sport & recreatie	8.226	3%	1%
Onderwijs	5.807	2%	1%
Overige dienstverlening	1.936	1%	0%
Commerciële Dienstverlening*	71.159	25%	6%
Totaal	284.638	100%	26%

**Commerciële dienstverlening wordt verder opgenomen in routekaart Economie*

Wat gaan we doen ?

www.dordtduurzaam.nl

**20.000 WEQ op
warmtenet**

Aardgasvrij Doelstelling 2030

9000

20.000 woning
equivalenten aangesloten op
warmtenet

Kansen

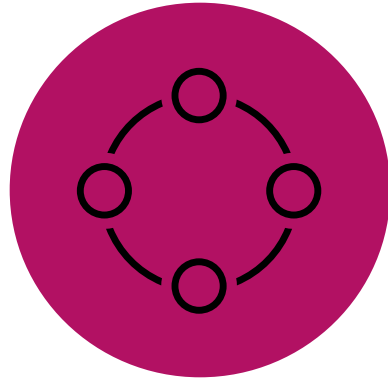
- Infrastructuur warmtenet gereed
- Starten samen met woning coöperaties

Dilemma's

- Bereidheid investering bewoners
- Oplossing voor de binnenstad

Aardgasvrije gebouwde omgeving

Woningen

Warmtenet voor woningen	Het warmtenet is voor het grootste deel van Dordrecht het duurzame warmtealternatief voor aardgas. Dit zorgt ook voor ontlasting van het elektriciteitsnet ten opzichte van warmtepompen als warmteoplossing. We gaan met een wijkpakketaanpak de slag om in totaal 20.000 woningequivalenten aan te sluiten in 2030.	16500 CO2 (ton)
Actualisatie Transitievisie Warmte	In 2024/2025 wordt de Transitievisie warmte geactualiseerd zodat we per wijk nog concreter aan kunnen geven wat het warmte alternatief wordt.	n.v.t
All Electric woningen (kan niet op warmtenet)	In de wijken waar geen warmtenet wordt voorzien informeren en adviseren we inwoners over duurzame warmte via een all-electric oplossing. We doen dit in nauw overleg met Stedin	nntb
Alternatieve warmtebronnen onderzoeken	Voor de Dordtse binnenstad moet naar een alternatieve warmteoplossing worden gezocht. We gaan onderzoeken wat goede alternatieven zijn voor aardgas.	nntb

Publiek vastgoed

Warmtenet voor publiek vastgoed	Ook publiek vastgoed zoals scholen en zorginstellingen kunnen aansluiten op het warmtenet. Voor ons eigen vastgoed doen we dat actief en we nemen publiek vastgoed in de wijken mee met de wijkuitvoeringsplannen warmte.	
All Electric publiek vastgoed (kan niet op warmtenet)	Het warmtenet is niet stads breed dekkend en verwarming met het warmtenet is niet voor alle publieke panden geschikt. Voor een deel van deze panden kan een all electric oplossing passender zijn.	

**0 woningen met
E/F/G label**

Slim besparen Doelstelling 2030

16.669

0 woningen met E/F/G label

Kansen

- Rijksgeld voor ondersteunen bewoners
- Massa maken in wijken

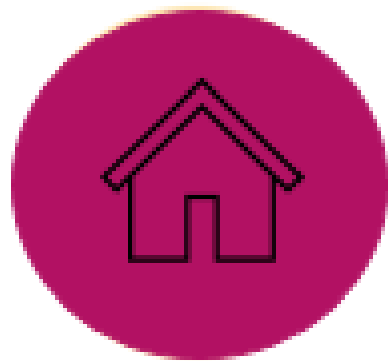
Dilemma's

- Inwoners met andere zorgen
- Particuliere verhuur

**DORDT
DUURZAAM**

Energiezuinige gebouwde omgeving

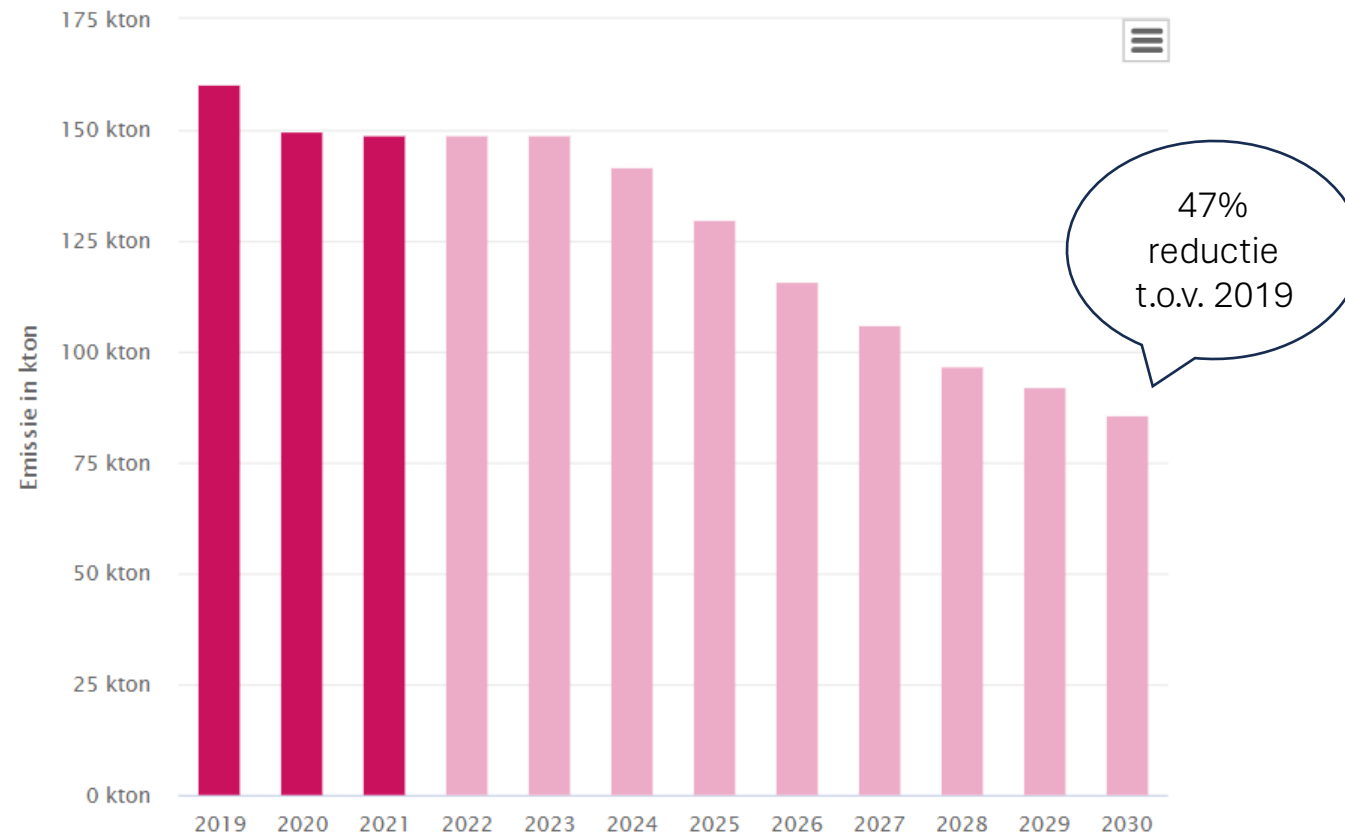
Woningen

Nationaal Isolatieprogramma koopwoningen	We helpen eigenaren van een koopwoning met een (D) EFG-label en een lage WOZ-waarde. Voor deze uitkering moeten in totaal 5540 woningen ((D)EFG; verduurzaamd worden voor 2030.	12500 ton CO2
Isoleren koopwoningen op eigen initiatief	De meeste eigenaren van koopwoningen moeten op eigen initiatief aan de slag. De gemeente ondersteund met collectieve inkoopacties en informatie over subsidies en financieringsmogelijkheden. Voor monumenten en Verenigingen van Eigenaren bieden we extra hulpen begeleiding.	6500 ton CO2
Isoleren van woningen door verhuurders en coöperaties	Het gaat hier circa om 8000 woningen, de regie en uitvoering ligt bij de corporaties en de particuliere verhuurders. Om wettelijke borgen dat alle slecht geïsoleerde huurwoningen worden verbeterd, gaat het Rijk per 1 januari 2030 wettelijke eisen stellen aan de verhuur van corporatiewoningen en private huurwoningen. In de praktijk betekent dit dat EFG label woningen niet meer verhuurd mogen worden. Dit geldt niet voor huurwoningen met een monumentenstatus.	17500 ton CO2
Energiehulp	Met laagdrempelige kleine energiebesparende maatregelen in huis en aanpassing van gedrag is voor veel huishoudens nog energie te besparen. De Energiehulp blijft tot eind 2025 beschikbaar.	nntb

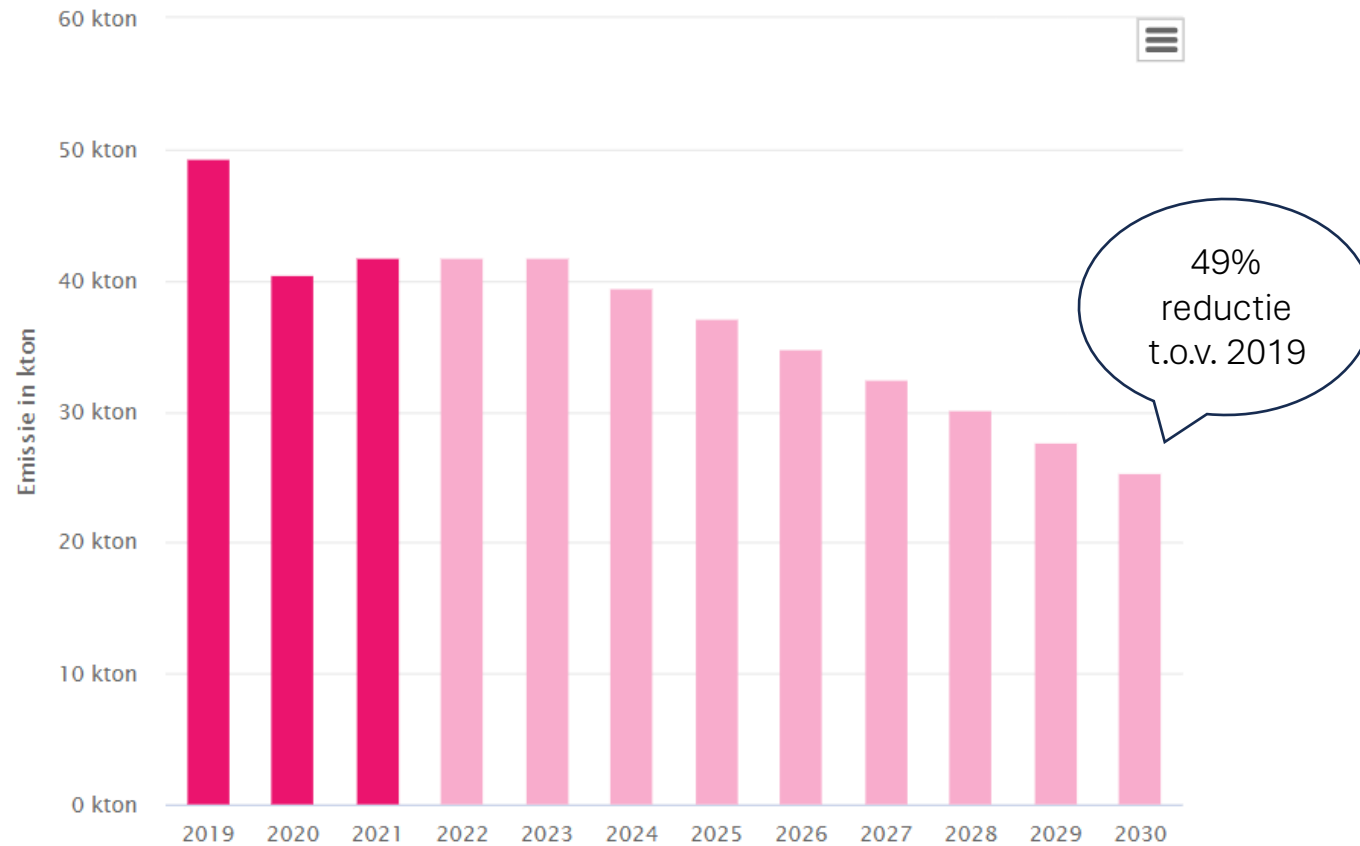
Publiek vastgoed

		24000 ton CO2
Branche aanpak	Publiek vastgoed zoals, scholen, kerken en sportverenigingen kunnen veel van elkaar leren. In 2023 zijn we regionaal gestart met een branchegerichte aanpak voor zorginstellingen. In 2024 onderzoeken we of we dat ook voor het onderwijs kunnen inrichten. In een branchegerichte aanpak spreek je met elkaar verduurzamingsdoelstellingen af en stimuleert de gemeente het uitwisselen van kennis en ervaring.	
Mee nemen in wijkaanpak	In de wijkgerichte aanpak worden bedrijven en organisatie die in een wijk gevestigd zijn actief betrokken in de verduurzaming van hun gebouwen.	
Eigen vastgoed	Er wordt gekeken wat er nodig is om het huidige doel als ons eigen vastgoed klimaatneutraal in 2050 te versnellen naar het huidige doel 2040. Op dit moment wordt er al gewerkt aan de verduurzaming van het eigen vastgoed.	

Woningen

Publieke dienstverlening

Circulair en natuur inclusief

www.dordtduurzaam.nl

ACTIE: Handboek Natuur inclusieve gebouwde omgeving (aanwezig)

DORDT
DUURZAAM

ACTIE: Richtlijnen circulair verduurzamen (oplevering Q1 2025)

Waar staan we in 2040

www.dordtduurzaam.nl

A woman with long brown hair, wearing a green t-shirt and blue jeans, is sitting on a rooftop. She is smiling and looking towards the camera. The rooftop is covered with solar panels and a green roof. In the background, there are other buildings and trees under a cloudy sky.

Klimaat-neutrale gebouwde omgeving

Nog niet in concrete maatregelen te vatten

Lessen van aanpak tot 2030 worden meegenomen

Alle woningen duurzaam verwarmd

Alle gebouwen in Dordrecht zo ver mogelijk
verduurzaamd

Alle resterende energievraag duurzaam opgewekt
of ingekocht

DORDT
DUURZAAM

Hink, stap, sprong 2040

www.dordtduurzaam.nl

	2024	2026	2030	2040
Energiebesparing woningen	Aanpak nationaal isolatieprogramma gestart	Geen EFG labels meer	Alle Dordtse woningen zijn aardgasvrij ready	
Warmte	12.000 WEQ aangesloten Eerste wijkuitvoeringsplannen zijn in uitvoering Herijking transitievisie warmte	20.000 WEQ aangesloten	De gebouwde omgeving in Dordrecht is volledig aardgasvrij	
Energiebesparing publieke dienstverlening	Brancheaanpak zorg en onderwijs Eerste resultaten verduurzaming eigen vastgoed	Alle branches hebben een verduurzamingsaanpak	Alle publieke organisaties zijn klimaatneutraal Eigen vastgoed is klimaatneutraal	

Betrokkenheid en participatie

www.dordtduurzaam.nl

Inwoners

Vrijwilliger
organisaties

Coalitie

Publiek

Inwoners zijn volop bezig met het verduurzamen van hun woningen, alleen of met de burens

**DORDT
DUURZAAM**

Burger initiatief

**Vrijwilliger
organisaties**

Coalitie

Publiek

De energie coaches van Drechtse Stroom helpen
bewoners met besparen

**DORDT
DUURZAAM**

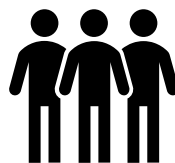

Burger initiatief

Vrijwilliger
organisaties

Coalitie

Publiek

De Energie Coalitie Dordrecht die samen plannen maakt om in de wijken aan de slag te gaan.

**DORDT
DUURZAAM**

Burger initiatief

Vrijwilliger
organisaties

Coalitie

Publiek

FC Dordrecht zet zich in voor een Energiek
Dordrecht *'samen nieuwe energie creëren'*

DORDT
DUURZAAM

Participatie

- Om alle inwoners te laten verduurzamen is hun actieve betrokkenheid onmisbaar.
- Bij wijkuitvoeringsplannen warmtenet vanaf een heel vroeg stadium inwoners betrekken in meedenken en meedoen.
- Bijzondere vorm participatie: wijkbewoners worden in de Beroepentuin opgeleid voor een baan in de Energietransitie en helpen zo hun eigen wijk op weg naar duurzaamheid.
- Verduurzamen publiek vastgoed helpen we door organisaties uit dezelfde branche, zoals zorginstellingen bij elkaar te brengen en te kijken wat zij nodig hebben

Het lukt alleen als

www.dordtduurzaam.nl

“Het lukt alleen als we ons allemaal inzetten”

Wat zijn nog meer randvoorwaarden:

- Betrekken van inwoners en bedrijven
- Landelijke wetgeving aardgasvrije wijken
- Voldoende financiële hulp voor inwoners
- Voldoende vakmensen om het werk te doen
- Het Woningbouwcorporaties lukt om op tijd hun woningvoorraad te verduurzamen

In te zetten middelen:

Programmabudget Energietransitie

Middelen Nationaal Isolatieprogramma

Rijksmiddelen voor personeelsinzet

DORDT
DUURZAAM

De route naar een duurzaam Dordrecht lopen we samen.

www.dordtduurzaam.nl